

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. balandžio 3 d.*

„Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Tarptautinė jurisdikcija bylose dėl delikto arba kvazidelikto — Vienoje valstybėje narėje įvykdyta veika, pasireiškianti dalyvavimu darant teisės pažeidimą kitos valstybės narės teritorijoje — Vietos, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, nustatymas“

Byloje C-387/12

dėl *Bundesgerichtshof* (Vokietija) 2012 m. birželio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2012 m. rugpjūčio 15 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Hi Hotel HCF SARL

prieš

Uwe Spoering

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai M. Safjan (pranešėjas), C. G. Fernlund, J. Malenovský ir A. Prechal,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. rugsėjo 5 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Hi Hotel HCF SARL*, atstovaujamos advokato H. Leis,
- U. Spoering, atstovaujamo advokato P. Ruppert,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir F. Wannek,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos A. Robinson,
- Europos Komisijos, atstovaujamos W. Bogensberger ir M. Wilderspin,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 5 straipsnio 3 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Hi Hotel HCF SARL* (toliau – *Hi Hotel*), įsteigtos Nicoje (Prancūzija), ir U. Spoering, gyvenančio Kelne (Vokietija), ginčą dėl reikalavimo nutraukti autorių teisių pažeidimą ir atlyginti žalą.

Teisinis pagrindas

- 3 Iš Reglamento Nr. 44/2001 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad dėl patikimo vidaus rinkos veikimo juo siekiama priimti „nuostatas dėl jurisdikcijos kolizinių normų civilinėse ir komercinėse bylose suvienodinimo ir formalumų supaprastinimo, siekiant užtikrinti greitą ir paprastą teismo priimtų sprendimų valstybėse narėse, kurios privalo laikytis šio reglamento, pripažinimą ir vykdymą <...>“.
- 4 Šio reglamento 11, 12 ir 15 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(11) Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriuose [kuriose] bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė. Turi būti atskirai apibrėžta juridinio [asmens] buveinė, siekiant didesnio bendrų taisyklių aiškumo ir išvengti jurisdikcijos prieštaravimų.

(12) Jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo gyvenamąją vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą.

<...>

(15) Siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, reikia sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir užtikrinti, kad dviejose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai <...>“

- 5 Jurisdikcijos taisyklės įtvirtintos Reglamento Nr. 44/2001 II skyriuje „Jurisdikcija“.
- 6 To paties reglamento 2 straipsnio, esančio šio reglamento II skyriaus 1 skirsnyje „Bendrosios nuostatos“, 1 dalyje nustatyta:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

7 Minėto reglamento tame pačiame 1 skirsnyje esančio 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims bylos gali būti keliamos kitos valstybės narės teismuose tik pagal šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“

8 Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 2 skirsnyje „Speciali jurisdikcija“ esančio 5 straipsnio 3 punkte nustatyta:

„Valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla dėl:

<...>

3) civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto gali būti iškelta vietos, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti, [teismuose]“.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 9 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad U. Spoering yra fotografas, 2003 m. vasario mėn. *Hi Hotel* pavedimu padaręs 25 skaidres su įvairių jos eksploatuojamo viešbučio Nicoje kambarių interjero vaizdais. U. Spoering suteikė *Hi Hotel* teisę naudoti fotografijas reklamos prospektuose ir jos interneto svetainėje. Rašytinio susitarimo dėl naudojimo teisių suteikimo nėra. *Hi Hotel* apmokėjo 2 500 EUR dydžio sąskaitą už šias nuotraukas, kurioje buvo pastaba „include the rights – only for the hotel hi“.
- 10 2008 m. U. Spoering viename Kelno knygyne pamatė Berlyne (Vokietija) įsikūrusioje *Phaidon* leidykloje išleistą iliustruotą knygą „Innenarchitektur weltweit“ (lietuvių k. „Pasaulinė interjero architektūra“), kurioje pateiktos devynios iš jo darytų *Hi Hotel* eksploatuojamo viešbučio Nicoje interjero nuotraukų.
- 11 U. Spoering teigė, kad perleidusi fotografijas tretiesiems asmenims, t. y. minėtai leidyklai *Phaidon*, *Hi Hotel* pažeidė jo turimas autorių teises į fotografijas, ir padavė *Hi Hotel* į teismą Kelne. Be kita ko, jis prašė įpareigoti šią bendrovę be jo išankstinio leidimo Vokietijos teritorijoje neatgaminti arba neleisti atgaminti, neplatinti arba neleisti platinti ir neeksponuoti arba neleisti eksponuoti šio sprendimo ankstesniame punkte minėtų fotografijų (prašymas nutraukti veiksmus) ir atlyginti žalą, kurią jis patyrė ir dar patirs dėl tokio *Hi Hotel* elgesio.
- 12 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog *Hi Hotel* tvirtino, kad leidykla *Phaidon* turi buveinę ir Paryžiuje (Prancūzija) ir kad *Hi Hotel* direktorius galėjo perduoti aptariamą nuotrauką šiai leidyklai. *Hi Hotel* nežino, ar ši leidykla toliau perdavė nuotraukas Vokietijoje įsikūrusiai savo grupės įmonei.
- 13 Pirmosios instancijos teismas patenkino U. Spoering ieškinį, o *Hi Hotel* pateiktas apeliacinis skundas nebuvo patenkintas. *Bundesgerichtshof*, kuriam ši bendrovė pateikė kasacinį skundą, kyla klausimas, ar Vokietijos teismai gali turėti tarptautinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą.
- 14 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, atsižvelgiant į *Hi Hotel* teiginius, nurodytus šio sprendimo 12 punkte, kuriems U. Spoering neprieštaravo, nagrinėjant klausimą, ar Vokietijos teismai turi tarptautinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2011 5 straipsnio 3 punktą, reikia remtis faktine aplinkybe, kad Berlyne įsikūrusi leidykla *Phaidon* platino aptariamą nuotrauką Vokietijoje ir taip pažeidė autorių teises, o *Hi Hotel* prisidėjo vykdant šį pažeidimą, perdavusi nuotraukas Paryžiuje įsikūrusiai leidyklai *Phaidon*.

- 15 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Reglamento <...> Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą reikia aiškinti taip, kad žalą sukėlus įvykis laikomas įvykiu vienoje valstybėje narėje (valstybė narė A), jei teisės pažeidimas, kuris yra bylos dalykas ar ieškinio reikalavimų pagrindas, padarytas kitoje valstybėje narėje (valstybė narė B) ir pasireiškia dalyvavimu darant teisės pažeidimą (pagrindinę veiką) pirmojoje valstybėje narėje (valstybė narė A)?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinum

- 16 *Hi Hotel* tvirtina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtinas, nes nereikšmingas pagrindinėje byloje todėl, kad iki šiol dar nenustatyta, ar autorių teisės visiškai perleistos *Hi Hotel*. Jeigu taip, šių teisių pažeidimas neįmanomas.
- 17 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo atsižvelgiant į teises ir faktines aplinkybes, už kurių apibrėžimą jis pats atsako, taikoma reikšmingumo prezumpcija (Sprendimo *Soa Nazionale Costruttori*, C-327/12, EU:C:2013:827, 20 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 18 Teisingumo Teismas gali atmesti nacionalinio teismo pateiktą prašymą tik tada, jei akivaizdžiai matyti, jog prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar objektu, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės ir teisinės aplinkybės, kad galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (Sprendimo *Soa Nazionale Costruttori*, EU:C:2013:827, 21 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 19 Tačiau nagrinėjamu atveju taip nėra. Kaip aiškiai matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto išaiškinimas būtinas ginčui pagrindinėje byloje išspręsti, nes *Hi Hotel* pateikė Vokietijos teismų jurisdikcijos nagrinėti šią bylą nebuvimu pagrįstą prieštaravimą, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas būtinai turi išnagrinėti šį prieštaravimą prieš nagrinėdamas bylą iš esmės.
- 20 Siekdamas taikyti Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą, teismas, į kurį kreiptasi, norėdamas tik patikrinti, ar turi jurisdikciją pagal šią nuostatą, gali laikyti įrodytais ieškovo teiginius dėl deliktinės ar kvazideliktinės atsakomybės sąlygų.
- 21 Šių teiginių pagrįstumas vertinamas tik nagrinėjant bylą iš esmės (žr. Sprendimo *Pinckney*, C-170/12, EU:C:2013:635, 40 punktą). Kadangi *Hi Hotel* teiginys, kad autorių teisių perleidimo *Hi Hotel* apimtis dar nenustatyta, priskirtinas prie pagrindinės bylos esmės, jis neturi įtakos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateikto klausimo priimtinumui.
- 22 Todėl prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti pripažintas priimtiniu.

Dėl esmės

- 23 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą reikia aiškinti taip, kad tuo atveju, kai preziumuojama, jog žala, kaip tvirtinama, patirtą dėl autorių turtinių teisių, saugomų valstybėje narėje, kur yra teismas, į kurį kreiptasi, pažeidimo, sukėlė keli asmenys, šia nuostata leidžiama pagrįsti teismo jurisdikciją vieno iš šių asmenų, kuris neveikė teismo, į kurį kreiptasi, teritorijoje, atžvilgiu.

- 24 Pirmiausia reikia priminti, kad Reglamento Nr. 44/2001 nuostatos turi būti aiškinamos autonomiškai, atsižvelgiant į jo sistemą ir tikslus (Sprendimo *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 22 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 25 Be to, tik remiantis nuostata, leidžiančia nukrypti nuo Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto pagrindinio principo, pagal kurį jurisdikcija priskiriama valstybės narės, kurios teritorijoje yra atsakovo gyvenamoji vieta, teismui, šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje numatyti tam tikri specialiosios jurisdikcijos priskyrimo atvejai, tarp kurių yra ir nustatytasis minėto reglamento 5 straipsnio 3 punkte (Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 23 punktą).
- 26 Kadangi vietos, kurioje įvyko arba gali įvykti žalą sukėlus įvykis, teismo jurisdikcija grindžiama specialiosios jurisdikcijos taisykle, ji turi būti aiškinama siaurai, t. y. pagal ją neleidžiama įtraukti daugiau atvejų, nei aiškiai numatyta minėtame reglamente (Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 24 punktą).
- 27 Be to, Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte esanti formuluotė „vieta, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlus įvykis“ reiškia ir vietą, kur žala tapo reali, ir vietą, kur atsirado žalą lėmusi aplinkybė, todėl atsakovui ieškinys ieškovo nuožiūra gali būti pareikštas vienos iš šių dviejų vietų teisme (Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 25 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 28 Šiuo klausimu nusistovėjusioje teismo praktikoje nustatyta, kad jurisdikcijos taisyklė, numatyta to reglamento 5 straipsnio 3 punkte, pagrįsta itin glaudžia sąsaja tarp ginčo ir vietos, kurioje įvyko arba gali įvykti žalą sukėlus įvykis, teismų, o tai pateisina jurisdikcijos priskyrimą pastariesiems dėl gero teisingumo administravimo ir veiksmingo proceso organizavimo priežasčių (Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 26 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 29 Kadangi nustačius vieną iš siejamųjų veiksmų, pripažintų šio sprendimo 27 punkte nurodytoje teismo praktikoje, galima pagrįsti jurisdikciją to teismo, kuris objektyviai gali geriausiai įvertinti, ar įvykdytos asmens, kuriam iškelta byla, atsakomybę pagrindžiančios sąlygos, šis reikšmingas siejamasis veiksmas turi būti teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Folien Fischer ir Fofitec*, C-133/11, EU:C:2012:664, 52 punktą ir Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 28 punktą).
- 30 Kiek tai susiję su vieta, kur atsirado žalą lėmusi aplinkybė, konstatuotina, kad, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, preziumuojama, jog, kaip tvirtinama, patirtą žalą sukėlė keli asmenys. *Hi Hotel*, kuriai vienintelei pareikštas ieškinys pagrindinėje byloje, veikė Prancūzijoje, t. y. už teismo, kuriame jai iškelta byla, veiklos teritorijos ribų.
- 31 Kaip jau yra nusprendęs Teisingumo Teismas, tokiomis aplinkybėmis, kai tik vienam iš kelių preziumuojamų, kaip tvirtinama, patirtos žalos sukėlėjų byla iškelta teisme, kurio veiklos teritorijoje jis neveikė, žalą lėmusi aplinkybė negali būti laikoma atsiradusia šio teismo veiklos teritorijoje, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą (žr. Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 40 punktą).
- 32 Taigi pagal minėto reglamento 5 straipsnio 3 punktą neleidžiama pagal žalą lėmusios aplinkybės atsiradimo vietą pagrįsti teismo jurisdikcijos vieno iš preziumuojamų tos žalos sukėlėjų, kuris neveikė teismo, į kurį kreiptasi, teritorijoje, atžvilgiu (žr. Sprendimo *Melzer*, EU:C:2013:305, 41 punktą).
- 33 Tačiau, priešingai nei byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Melzer* (EU:C:2013:305), nagrinėjamoje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausimą dėl to paties reglamento 5 straipsnio 3 punkto išaiškinimo pateikė ne vien norėdamas pagrįsti Vokietijos teismų jurisdikciją pagal, kaip tvirtinama, patirtą žalą lėmusią aplinkybę.

- 34 Todėl taip pat reikia išnagrinėti, ar tokiais kaip pagrindinės bylos aplinkybėmis, kai keli preziuruojami, kaip teigiama, patirtos žalos sukėlėjai veikė skirtingose valstybėse narėse, pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą leidžiama remiantis tuo, kad žala tapo reali, priskirti jurisdikciją vieno iš preziuruojamų tos žalos sukėlėjų atžvilgiu valstybės narės teismams, nors jis neveikė teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje.
- 35 Šiuo klausimu pažymėtina, kad jurisdikcija nagrinėti bylas dėl deliktų arba kvazideliktų gali būti nustatyta teismui, į kurį kreiptasi dėl autorių turtinių teisių pažeidimo pripažinimo, jeigu valstybė narė, kurios teritorijoje yra šis teismas, saugo šias turtines teises, kuriomis remiasi ieškovas, ir, kaip teigiama, patirta žala gali tapti reali teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje (žr. Sprendimo *Pinckney*, EU:C:2013:635, 43 punktą).
- 36 Pagrindinėje byloje U. Spoering tvirtina, kad pažeistos kelios autorių turtinės teisės, t. y. teisė atgaminti, platinti ar eksponuoti aptariamam nuotraukam. Neginčijama, kad šios teisės Vokietijoje saugomos pagal 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230).
- 37 Tokiomis kaip pagrindinės bylos aplinkybėmis manytina, kad rizika, jog žala taps reali, kyla dėl galimybės įsigyti kūrinių, su kuriuo siejamos šios autorių teisės, reprodukciją teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje esančiame knygyne. Kaip matyti iš šio sprendimo 14 punkte išdėstytų faktinių aplinkybių, Paryžiuje esančiai leidyklai *Phaidon* perduotos aptariamoms nuotraukoms buvo atgamintos ir išplatintos, todėl kilo ir rizika, kad, kaip tvirtinama, patirta žala taps reali.
- 38 Kita vertus, jeigu teismo, į kurį kreiptasi, valstybės narės suteikta apsauga taikytina tik šios valstybės narės teritorijoje, teismas, į kurį kreiptasi dėl to, kad žala tapo reali, turi jurisdikciją nagrinėti tik žalą, padarytą tos valstybės narės teritorijoje (Sprendimo *Pinckney*, EU:C:2013:635, 45 punktą).
- 39 Iš tiesų, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą ir teritoriškumo principą, kitų valstybių narių teismai iš principo lieka kompetentingi nagrinėti atitinkamų valstybių narių teritorijoje patirtą žalą autorių turtinėms teisėms, nes jie gali tinkamiau, pirma, įvertinti, ar iš tikrųjų buvo pažeistos atitinkamos valstybės narės garantuojamos autorių turtinės teisės, ir, antra, nustatyti, kokio pobūdžio žala buvo padaryta (žr. Sprendimo *Pinckney*, EU:C:2013:635, 46 punktą).
- 40 Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas aiškintinas taip, kad tuo atveju, kai preziuruojama, jog žala, kaip tvirtinama, patirta dėl autorių turtinių teisių, saugomų valstybėje narėje, kur yra teismas, į kurį kreiptasi, pažeidimo, sukėlė keli asmenys, šia nuostata neleidžiama, remiantis vieta, kur atsirado tą žalą lėmusi aplinkybė, pagrįsti jurisdikcijos teismo, kurio veiklos teritorijoje neveikė tas iš preziuruojamų žalos sukėlėjų, kuriam iškelta byla, tačiau ja galima pagrįsti šio teismo jurisdikciją remiantis vieta, kur, kaip teigiama, patirta žala tapo reali, su sąlyga, kad yra grėsmė, jog ši žala taps reali teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje. Pastaruoju atveju šis teismas turi jurisdikciją nagrinėti tik žalą, padarytą valstybės narės, kurioje jis yra, teritorijoje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 5 straipsnio 3 punktą reikia aiškinti taip, kad tuo atveju, kai preziumuojama, jog žalą, kaip tvirtinama, patirtą dėl autorių turtinių teisių, saugomų valstybėje narėje, kur yra teismas, į kurią kreiptasi, pažeidimo, sukėlė keli asmenys, šia nuostata neleidžiama, remiantis vieta, kur atsirado tą žalą lėmusi aplinkybė, pagrįsti jurisdikcijos teismo, kurio veiklos teritorijoje neveikė tas iš preziumuojamų žalos sukėlėjų, kuriam iškelta byla, tačiau ja galima pagrįsti šio teismo jurisdikciją remiantis vieta, kur, kaip teigiama, patirta žala tapo reali, su sąlyga, kad yra grėsmė, jog ši žala taps reali teismo, į kurią kreiptasi, veiklos teritorijoje. Pastaruoju atveju šis teismas turi jurisdikciją nagrinėti tik žalą, padarytą valstybės narės, kurioje jis yra, teritorijoje.

Parašai.